

Nuorisovaltuusto

Kokousaika 17.5.2023 klo 13:04 - 15:18

Kokouspaikka Matara-sali/TEAMS

Jäsenet - Asikainen Emilia pj.
x Lemmetyinen Pessi vpj.
x Aho Oiva siht.
x Karjalainen
Juliaana, poistui klo varasiht.

14:43

x Ala-Kokko Anni
x Bucht Iida-Maija
- Hurme Hilma
- Hytönen Iida
x Hämäläinen Tilda
- Häyhä Tiitus
x Juutinen Minja
x Kaalikoski Veikko
x Kalliomäki Katariina
x Kinnunen Veera
- Lintunen Nella
- Manninen Oona
- Mikkonen Joel
- Niinilampi Venla
x Nissinen Meeri
- Olkari Meea
- Otava Akseli
x Paananen Jessika
- Pannula Maria
(T) Pannula Roosa
- Patovisti Aino-Kaisa
- Rantanen Nina
x Rentola Iina
- Ruotsalainen Oona
- Seppälä Ruut
(T) Syrjä Tatu
x Toivonen Saara
- Toppinen Nella
(T) Vasalampi Erkki
- Viinanen Taavi
- Vilenius Leevi
(T) Vääntinen

Valtteri, liittyi klo
13:09

Muut läsnäolijat x Peränen Nina esittelijä, palvelujohtaja
x Vidgren Ida sihteeri, Nuorten Suomi
x Aula Maria Kaisa aluehallituksen puheenjohtaja
x Vepsäläinen Hilma aluehallituksen edustaja
- Forsberg Caius maakuntahallituksen edustaja (Keski-Suomen liitto)
(T) Anttila Tahvo maakuntahallituksen edustajan varahenkilö (Keski-Suomen liitto)
x Huotari Enni projektiasiantuntija, Keski-Suomen liitto

Nuorisovaltuusto

x Hännivirta Carita
x Suortamo Kimmo,
poistui klo 15:10

Nuorten Suomi
Keski-Suomen liitto

Pöytäkirjan allekirjoitus
ja varmennus

Pessi Lemmetyinen
puheenjohtaja

Ida Vidgren
pöytäkirjanpitäjä

Saara Toivonen
pöytäkirjantarkastaja

Oiva Aho
sihteeri, pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan tarkastus ja Pöytäkirja tarkastetaan sähköpostikuittauksin viimeistään 25.5.2023 ja nähtävillä olo tarkastettu pöytäkirja muutoksenhakuohjeineen pidetään yleisesti nähtävillä Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivulla [hyvaks.fi](https://www.hyvaks.fi) 30.5.2023.

Kokousaika 17.5.2023 klo 13:04 - 17.5.2023 15:18

Kokouspaikka Matara-sali/TEAMS

Käsitellyt asiat

- Keski-Suomen Nuorisovaltuuston toimintaohje päivitetty 17.5.2023	1
11 § Kokouksen avaus	13
12 § Pöytäkirjantarkastajien valinta	14
13 § Nuorisovaltuuston edustaja lasten, nuorten ja perheiden lautakuntaan	15
14 § Nuorisofoorumin työpajojen tuotosten esittely, johtopäätökset ja jatkotoimet	16
15 § Nuorisovaltuuston jäsenten terveiset menneistä tilaisuuksista	19
16 § Nuorisovaltuuston toimintaohje ja -sääntö	20
- Keski-Suomen Nuorisovaltuuston toimintaohje päivitetty 17.5.2023	22
17 § Nuorisovaltuuston edustaja asiakastyytyväisyyden kehittäjäryhmään	34
18 § Nuorisovaltuuston seuraavan kokouksen ajankohta	35
19 § Muut asiat	36
20 § Kokouksen päättäminen	38

NUORTEN ÄÄNET ESIIN

KESKI-SUOMEN NUORISOVALTUUSTON TOIMINTAOHJE

KESKI-SUOMEN NUORISOVALTUUSTO

Keski-Suomen Nuorisovaltuusto on hyvinvointialueen ja maakuntaliiton yhteinen nuorten vaikuttajaryhmä, jonka tehtävänä on mm. tuoda nuorten mielipiteitä esille palveluiden kehittämisen ja päätöksenteon tueksi.

Tämä asiakirja on Keski-Suomen Nuorisovaltuuston sisäinen Toimintaohje. Otsikot ja kursivoitu teksti on ote Toimintasäännöstä, joka on hyväksytty aluehallituksessa.

Päivitetty 17.5.2023

SISÄLLYSLUETTELO

1. Keski-Suomen Nuorisovaltuuston jäsenten valinta
2. Toimikausi
3. Kokous- ja toimintakäytännöt
4. Matkakorvaukset, kokouspalkkio ja muut talous
5. Puheenjohtajan, varapuheenjohtajien sekä muiden luottamustehtävien valinta
6. Toimintasuunnitelman ja -kertomuksen laatiminen
7. Hyvinvointialueen nuorisovaltuusto
8. Yhteistyö maakunnan liiton kanssa ja edustukset ryhmissä
9. Yhteistyö kuntien nuorisovaltuustojen ja muiden nuorten vaikuttajaryhmien kanssa
10. Ohjaajaresurssi

1. Keski-Suomen Nuorisovaltuuston jäsenten valinta

Keski-Suomen nuorisovaltuustoon nimetään kaksi edustajaa jokaisesta Keski-Suomen kunnasta. Nuorisovaltuustossa on lisäksi kuusi (6) avointa paikkaa, jotka eivät ole kuntasidonnaisia. Haku avoimille paikoille toteutetaan vuosittain nuorisofoorumin yhteydessä, aluehallitus voi täydentää käyttämättä jääneet paikat.

Kunnan toisen jäsenen tulee olla kunnan nuorisovaltuuston tai vastaavan vaikuttajaryhmän edustaja, mutta toinen edustaja voi olla kuka tahansa kiinnostunut nuori. Kunta saa itse päättää, millä tavalla se edustajansa Keski-Suomen nuorisovaltuustoon valitsee. Edustajan suositeltava ikä on 13-20 vuotta, mutta edustajan on oltava alle 29 -vuotias.

Mikäli kunta ei ilmoita omaa edustajaansa määräaikaan mennessä ja avoimille paikoille hakijoissa on kyseisen kunnan (entisiä) asukkaita, ollaan hakijaan sekä kuntaa yhteydessä, voisiko hakija toimia kunnan edustajana.

Avoimille paikoille haku aika määritellään vuosittain. **Hakuaika kauden 2023-2024 avoimille paikoille: 17.5.-4.8.2023.** Hakemukset osoitetaan kuluvan kauden Keski-Suomen Nuorisovaltuustolle, joka tekee esityksen Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitukselle.

2. Toimikausi

Keski-Suomen nuorisovaltuuston toimikausi on vuoden mittainen alkaen 15.9.

Mikäli jäsen haluaa erota kesken kauden, ilmoitetaan siitä kirjallisesti. Kunta voi nimetä uuden edustajan eronneen tilalle. Avoimelta paikalta eronneen paikka laitetaan avoimesti hakuun.

3. Kokous- ja toimintakäytännöt

Järjestäytymiskokouksessa käydään läpi Toimintaohje, jossa määritellään kokouskäytännöt sekä kauden toimintasuunnitelma.

Puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta sekä muista perehdytyksen yhteydessä tai järjestäytymiskokouksessa päätetyistä jäsenistä koostuva Ydinryhmä kokoaa asialistan, joka lähetetään kokouskutsun yhteydessä viimeistään viikko ennen kyseistä kokousta.

Kokouksissa valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Tarkastus tehdään viimeistään kaksi viikkoa kokouksen jälkeen. Pöytäkirjat ovat tarkastuksen jälkeen nähtävillä verkkosivuilla osoitteessa:

hyvaks.fi/hyvinvointialue/paatoksenteko/vaikuttamistoimielimet

4. Matkakorvaukset, kokouspalkkio ja muut talous

Nuorisovaltuuston kokouksiin ja seminaareihin ja iltakouluihin osallistumisesta aiheutuneet kustannukset ja palkkiot maksetaan aluehallituksen päättämällä tavalla.

Nuorisovaltuuston jäsenille maksetaan kokouspalkkio kokouksista, joka sisältää myös kokousaiheisiin perehtymisen ja tarpeen mukaisen valmistelun. Kokousaiheisiin perehtyminen toteutetaan etäyhteyksin kun esityslista on lähetetty.

5. Puheenjohtajan, varapuheenjohtajien sekä muiden luottamustehtävien valinta

Puheenjohtaja sekä varapuheenjohtaja valitaan suljetulla lip-päännestyksellä järjestäytymiskokouksessa. Muut luottamus-tehtävät ja niihin henkilöiden valintatapa määritellään toimint-aohjeessa, joka hyväksytään vuosittain järjestäytymiskokouksessa.

Kokousten sihteeri ja varasihteeri valitaan samaan aikaan puheen-johtajien kanssa järjestäytymiskokouksessa.

Nuorisovaltuustolla on edustuspaikat hyvinvointialueen Lapset, nuoret ja perheet lautakunnassa (varsinainen ja varajäsen), Asiakastytyväisyyden kehittäjäryhmässä (varsinainen ja varajäsen) sekä Alueellisessa oppilashuoltoryhmässä (kaksi paikkaa peru-sasteelle, kaksi paikkaa toiselle asteelle). Edustajavalinnat näihin ryhmiin tehdään järjestäytymiskokouksen yhteydessä.

Keski-Suomen nuorten Ilmastotiimiin valitaan edustaja nuorisoval-tuustosta tarpeen mukaan.

6. Toimintasuunnitelman ja -kertomuksen laatiminen

Jokaisen toimikauden alussa nuorisovaltuuston jäsenet laativat kaudelle toimintasuunnitelman, joka annetaan maakuntahallituk-selle ja aluehallitukselle tiedoksi.

Toimintasuunnitelma laaditaan perehdytyksen yhteydessä ja sitä päivitetään aina tarpeen mukaan.

7. Hyvinvointialueen nuorisovaltuusto

Keski-Suomen nuorisovaltuusto toimii lain hyvinvointialueista (611/2021) 32§ mukaisena hyvinvointialueen nuorisovaltuustona. Nuorisovaltuuston tehtävänä on vaikuttaa hyvinvointialueen suunnitteluun, päätöksentekoon ja seurantaan.

Nuorisovaltuusto osallistuu valmisteluun koskien hyvinvointialueen suunnitelmia ja toimenpiteitä vammaisten hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä nuorten tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi.

Nuorisovaltuusto arvioi vuosittain nuorten tarvitsemien sosiaali- ja terveystalvelujen riittävyttä ja laatua alueella. Nuorisovaltuusto seuraa nuorten tarvitsemien palveluiden tarvetta ja palveluiden kehitystä Keski- Suomen hyvinvointialueella.

Nuorisovaltuusto vaikuttaa aloittein, lausunnoin ja kannanotoin hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla nuorisovaltuusto arvioi olevan merkitystä nuorten ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta. Nuorisovaltuusto kehittää ja edistää osaltaan nuorten osallistumisen ja kuulemisen mahdollisuuksia hyvinvointialueella.

Nuorisovaltuuston tehtävät käydään läpi perehdytyksen yhteydessä ja käytännön toimet kirjataan mahdollisuuksien mukaan vuosittain toimintasuunnitelmaan. Tehtävän menestyksestä hoitamista varten tarvitaan runsaasti apua ja tukea hyvinvointialueen asiantuntijoilta sekä päättäjiltä, joten tiivis yhteistyö on välttämättömyys.

8. Yhteistyö maakunnan liiton kanssa ja edustukset ryhmissä.

Keski-Suomen nuorisovaltuusto on maakuntahallituksen nimeämä työryhmä. Nuorten vaikuttamista maakunnallisessa päätöksenteossa edistetään järjestämällä tapaamisia tarvittaessa tai vähintään kerran vuodessa maakuntahallituksen ja nuorisovaltuuston kesken.

Keski-Suomen nuorisovaltuustolla tai nuorisovaltuuston valtuuttamana muiden nuorten vaikuttajaryhmien edustajilla on mahdollisuus osallistua maakunnan liiton organisoimiin tai koollekutsumiin työryhmiin ja tilaisuuksiin erikseen sovitusti.

Nuorten ajatusten, mielipiteiden ja näkökulmien esiintuomisen edistämiseksi maakunnan liitto mahdollistaa omalta osaltaan esimerkiksi kansanedustajien ja maakunnallisen nuorisovaltuuston yhteistapaamisen sekä kansanedustajien osallistumisen vuosittaiseen maakunnalliseen Nuorisofoorumiin.

Maakunnan liiton ja nuorisovaltuuston yhteistoimintaa edistetään järjestämällä vähintään kerran vuodessa yhteistyötapaaminen Keski-Suomen liiton henkilöstön kanssa. Keski-Suomen nuorisovaltuusto osallistuu mahdollisuuksien mukaan Keski-Suomen maakuntavaltuuston kokouksiin.

Nuorisovaltuuston yhteistyö maakuntaliiton kanssa käydään läpi perehdytyksen yhteydessä ja käytännön toimet kirjataan vuosittain toimintasuunnitelmaan. Tehtävän menestyksestä hoitamista varten tarvitaan tukea maakuntaliiton asiantuntijoilta sekä päättäjiltä, ja tiivis yhteistyö on välttämättömyys.

9. Yhteistyö kuntien nuorisovaltuustojen ja muiden nuorten vaikuttajaryhmien kanssa

Keski-Suomen nuorisovaltuusto koostuu kuntien edustajista, jolla varmistetaan maakunnallinen kattavuus ja välitön yhteistyö.

Nuorisovaltuutettujen tehtävänä on tuoda terveisiä kuntien nuorisovaltuustosta sekä viedä viestit alueellisesta nuorisovaltuustosta oman kunnan nuorisovaltuustoon.

10. Ohjaajaresurssi

Hyvinvointialue resursoi ohjaajan/tukiaikuisen toimimaan nuorisovaltuuston tukena. Ohjaaja vastaa nuorisovaltuuston toiminnan käynnistymisestä ja nuorten ryhmäytymisestä sekä huolehtii, että nuorisovaltuutetut saavat riittävän perehdytyksen tehtävänsä ja että kokousaineistot julkaistaan hyvinvointialueen asianhallintajärjestelmässä.

Nuorisovaltuuston kokousten Keski-Suomen hyvinvointialueen esittelijänä toimii palvelujohtaja **Nina Peränen**. Keski-Suomen liiton esittelijänä toimii projektiasiantuntija **Enni Huotari**. Nuorisovaltuutettujen tukena toimii Nuorten Suomen nimetyt työntekijät, vastuussa **Carita Hännivirta**.

Nuorisovaltuutetuille järjestetään kauden alussa perehdytys ja ryhmäytyminen. Perehdytys sisältää mm tutustumisen nuorisovaltuuston kokouskäytänteisiin, infot palkkioista ja matkakorvauksista, hyvinvointialueen ja maakuntaliiton toiminnasta sekä työryhmien ja lautakuntien toiminnasta. **Kauden 2023-2024 jäsenten perehdytys 15.-16.9.2023.** Työryhmien, lautakuntien ja vastaavien edustajien perehtymistä tehtävänsä tuetaan erikseen.

NUORTEN SUOMI

SEURAA MEITÄ SOMESSA

@keskisuomenmanu
@nuortensuomi
@keskisuomi
@omaksfi
@hyvaks

@keskisuomenliit
@nuortensuomiry
@omaksfi
@hyvaks

@keskisuomenmanu
@nuortensuomi
@keskisuomenliitto
@omaksfi
@hyvaks

Keski-Suomen hyvinvointialue
Nuorten Suomi
Keski-Suomen liitto

Tärkeitä nettisivuja
keskisuomi.fi
hyvaks.fi
omaks.fi/nuorelle
nuortensuomi.fi

Nuorisovaltuusto

§ 11

Kokouksen avaus

Selostus asiasta

Nuorisovaltuuston puheenjohtajan Emilia Asikaisen ollessa estynyt, kokouksen puheenjohtajana toimi varapuheenjohtaja Pessi Lemmetyinen. Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.04.

Nuorisovaltuusto

§ 12 Pöytäkirjantarkastajien valinta

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/778/00.01.02/2023

Nuorisovaltuusto 17.5.2023 § 12

**Palvelujohtajan
ehdotus** Nuorisovaltuusto valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Päätös Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Saara Toivonen ja Oiva Aho.

Nuorisovaltuusto

§ 13 Nuorisovaltuuston edustaja lasten, nuorten ja perheiden lautakuntaan

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/896/00.02.01/2023

Aiempi käsittely:

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 12.4.2023 § 23

Selostus asiasta Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta on kokouksessaan 15.2.2023 (§ 6) myöntänyt nuorisovaltuuston edustajalle läsnäolo- ja puheoikeuden lautakunnan kokouksiin ja pyytää nuorisovaltuustoa nimeämään edustajansa.

Nuorisovaltuusto on kokouksessaan 18.3.2023 käsitellyt asiaa (§ 9) ja esittää edustajaksi lasten, nuorten ja perheiden lautakuntaan Veera Kinnusta ja varajäseneksi Meeri Nissistä

Strategiajohtajan ehdotus Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta nimeää nuorisovaltuuston edustajaksi lautakuntaan Veera Kinnusen ja varajäseneksi Meeri Nissisen.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Nuorisovaltuusto 17.5.2023 § 13

Palvelujohtajan ehdotus Nuorisovaltuusto merkitsee tiedoksi lasten, nuorten ja perheiden lautakunnan tekemän päätöksen.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Nuorisovaltuusto

§ 14 Nuorisofoorumin työpajojen tuotosten esittely, johtopäätökset ja jatkotoimet

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1430/00.02.04/2023

Nuorisovaltuusto 17.5.2023 § 14

Valmistelija(t) Palvelujohtaja Nina Peränen, p. 050 5946783.

Selostus asiasta Nuorisovaltuustolle esitellään Nuorisofoorumin työpajojen tuotokset.

Kokouksessa käydään keskustelu pienryhmissä Nuorisofoorumin työpajojen tuloksista ja muista ajankohtaisista asioista.

Työpajojen aiheet:

- Nuorten mielenterveyden edistäminen viestinnän keinoin
- Ilmastotyö ja ilmastovaikuttaminen
- Nuorten kuuleminen ja osallistuminen palveluiden arviointiin sekä kehittämiseen.

Palvelujohtajan ehdotus Nuorisovaltuustossa käsitellään työpajojen tuotosten perusteella johtopäätökset ja jatkotoimenpiteet.

Päätös Esiteltiin aamupäivän työpajojen tuotokset:

1. Nuorten mielenterveyden edistäminen viestinnän keinoin

Nuoria ahdistavat suuret vaatimukset ja odotukset sekä tietotulva maailman tapahtumista, kuten sodista ja ilmastonmuutoksesta. Koulutus ja opiskelu aiheuttavat runsaasti paineita nuorille. Tähän ratkaisuna pohdittiin koulutusajan pidentämistä ja tavoitetason madaltamista. Mielenterveysstigma haittaa avun hakemista. Matalan kynnyksen palveluille on tarvetta. Palveluissa ihminen tulee kohdata yksilönä, ei ikään kuin konemaisesti, liukuhihnalla.

Harrastusmahdollisuudet, varsinkin ilmaiset sellaiset ovat olennaisia.

Yhteenkuuluvuus on tärkeää, mutta kaikki eivät tunne kuuluvansa mihinkään. Koulun tulee opettaa hyväksymään erilaisuus.

2. Ilmastotyö ja ilmastovaikuttaminen

Koulujen välillä eroja siinä paljonko ja miten ilmastonmuutosta käsitellään opetuksessa. Muutamit nuoret ovat kuvailleet opetusta ilmastonmuutoksesta kouluissa ahdistavana, jopa pelottavana. Opetuksessa ei heidän mielestään aina anneta kylliksi keinoja ilmastonmuutosta vastaan, vaan se keskittyy enemmänkin ilmastonmuutoksen aiheuttamiin katastrofeihin ja haittoihin.

Ilmastopelit voivat antaa tietoa ilmastonmuutoksesta ja keinoista, joilla itse kukin voi tehdä osansa.

3. Nuorten kuuleminen ja osallistuminen palveluiden arviointiin sekä kehittämiseen.

Vastauksia kerättiin menti.comilla.

Tärkeinä tekijöinä osallisuudessa ja sen kokemisessa nostettiin esiin muiden muassa yhteenkuuluvuus, vapaus ja vaikuttamismahdollisuudet. Osallisuutta heikentävät taas epäluulot siitä, että reagoivatko päättäjät ja kuulluksi tulemisen tunteen puuttuminen.

Työpajan pitäjät kiertävät kuntia ja esittelevät nuorten mielipiteitä päättäjille.

Jakaannuttiin pienryhmiin keskustelemaan noin 20min ajaksi. Keskeisinä asioina esiin nousi:

Nuorten mielenterveyden edistäminen viestinnän keinoin: tarvitaan lisää tietoa nuorille saatavilla olevista palveluista, sillä moni ei niistä tiedä. Koulukuraattorin pitää olla helposti saatavilla ja sen tyylinen, että hänelle on helppo puhua. Hyvä käytäntö olisi sellainen, että kaikki oppilaat kävisivät tutustumassa kuraattoriin hänen työpisteellään. Koulutuspoluista toivotaan lisää ja selkeämpää tietoa sekä varsinkin lukion ensimmäiselle vuodelle enemmän aikaa miettiä, mihin haluaa hakea valmistumisen jälkeen, ettei tärkeitä opiskeluihin liittyviä päätöksiä tarvitsisi tehdä liian aikaisin ja nopeasti paineen alla.

Kouluympäristöstä kumpuaa myös muita haasteita: suurissa oppilaitoksissa yhteisöllisyys kärsii eivätkä opettajat tunne kaikkia opiskelijoita, edes omiaan. Kiusaaminen on yhä ongelmakohta. Esille nostettiin idea, että kouluissa olisi kiusaamisen ehkäisyyn erikoistunut henkilö, jottei kiusaamisen havaitseminen ja selvittäminen jäisi kiinni henkilökunnan ajanpuutteesta.

Ilmastotyö ja ilmasto vaikuttaminen: ilmastoasioiden opetuksen koetaan olevan liian ongelmakeskeistä ratkaisujen etsimisen sijaan. Opetuksesta voi

Nuorisovaltuusto

tulla helposti sellainen vaikutelma, että ilmiö olisi vääjäämätön, epätoivoinen ja epäkonkreettinen. Puheen sävyn toivottaisiin olevan positiivinen ja sellainen, että se ehkäisisi syylistämistä ja kahtiajakoa ilmastokeskustelussa. Pitäisi myös opettaa tapoja käsitellä ilmastoahdistusta.

Opetuksen toivotaan siis siirtävän painotustaan ilmiön katastrofaalisuudesta ennemminkin keinoihin, joilla itse kukin voi tehdä osansa ilmaston hyväksi sekä konkretiaan; esimerkiksi roskienkeruupäivä kouluissa opettaa käytännönläheisesti ympäristön puhtaudesta.

Samoin Nuorisofoorumin työpajassa pelattu Ilmastopeli nähtiin oivana keinona havainnollistaa, kuinka itse kunkin valinnat ja teot ilmastoon vaikuttavat.

Johtopäätöksenä todettiin, että ilmastopelit voisi hankkia jokaiseen kouluun ja hyödyntää opetuksessa.

Ilmastopeli: <https://d-mat.fi/mita-teemme/ilmastopalapeli/>

Kiertotalouspeli Ekopoli: <https://www.lahti.fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/ymparistokaupunki/lalapete/>

Keski-Suomen liitolta näitä saa myös lainata. Ilmastopelejä löytyy 2 ja 1 kiertotalouspeli.

Nuorten kuuleminen ja osallistuminen palveluiden arviointiin sekä

kehittämiseen: palautekanavia pitäisi olla nuorille enemmän, joissa saisi antaa kommenttia kuraattorilla käynnistä tai koulusta muutenkin esim.

tekstiviestikyselyllä. Jos on joku asia mikä liittyy nuoriin, niin pitäisi kysyä suoraan nuorilta. Monesti nuorten mielipidettä kysytään velvollisuudesta eikä aidosta kiinnostuksesta. Päätöksentekoon haluttaisiin vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä. Vaikuttamisen onnistumisesta ja tuloksista on hyödyllistä ja kannustavaa kuulla palautetta, kuten Jani Kokko antoi liittyen Nuorisovaltuuston aluevaltuustolle lähettämään videoon ja sen vaikutuksiin hyvinvointialueen päätöksenteossa.

Nuorisovaltuustot nähdään tärkeinä vaikuttamisen ja osallisuuden kanavina, ja siksi niiden elinvoimaisuudesta ja toimintakyvystä kuin vaikutusmahdollisuuksistakin kannetaan huolta. Olisi olennaista saada nuoret kiinnostumaan vaikuttamisesta ja levittää tietoa nuorisovaltuustojen toiminnasta, sillä joissain kunnissa nuorisovaltuustotoiminta on ollut ailahtelevaa ja toimintakyvyltään heikkoa.

Nuorten on usein vaikea ottaa yhteyttä päättäjiin. Siksi päättäjien tulisi ottaa yhteyttä nuoriin. Myös tiedottamisen tulisi olla ymmärrettävää ja ihmisläheistä, jotta nuoret saisivat paremmin tietoa kunnan tapahtumista.

Nuorisovaltuusto

§ 15 Nuorisovaltuuston jäsenten terveiset menneistä tilaisuuksista

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1432/00.02.04/2023

Nuorisovaltuusto 17.5.2023 § 15

Palvelujohtajan ehdotus Nuorisovaltuusto kuulee kokouksessa osallistujien terveiset seuraavista menneistä tilaisuuksista:

- Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 12.4. ja 10.5.
- Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä 20.4.
- Vaikuta!-teemapäivä Jämsässä 5.4. ja Saarijärvellä 5.5.
- Keski-Suomen kuntien sivistysjohtajien tapaaminen 11.5.

Päätös Käytiin tapaamiset/tapahtumat läpi.

? **Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 12.4. ja 10.5.**

? Meeri oli huhtikuun tapaamisessa. Tarvitaan lisää ohjeistusta näistä ja selkeämmät kokouskutsut useammalle (myös nuorisovaltuuston ohjaajalle)

? **Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä 20.4.**

? lähinnä perehdytystä, käytiin läpi mitä tullaan tekemään. Työryhmä laatii alueellisen opiskeluhuollon suunnitelmaa.

? **Vaikuta!-teemapäivä Jämsässä 5.4. ja Saarijärvellä 5.5.**

? Saarijärvi: kunnan ja alueen nuorisovaltuuston yhteispiste pidettiin protestityylisenä; eniten palautetta koulunkäyntiin liittyen.

Artikkeli Saarijärven Vaikuta! - päivästä:

<https://www.nuortensuomi.fi/ajankohtaista/vaikuttamisen-ei-tarvitse-olla-vaikeaa/>

? Jämsä: pidettiin Jämsänkosken Gradialla. Lego mielenosoitukset yms. tekemistä. Oppilaat saivat itse valita, missä kulkevat niin oli mieluisaa.

? **Keski-Suomen kuntien sivistysjohtajien tapaaminen 11.5.**

? esiteltiin lyhyesti mikä on nuorisovaltuusto. Viestinä oli, että nuorisovaltuusto on valmis yhteistyöhön sivistysjohtajien kanssa, ja sivistysjohtajien tulisi olla enemmän yhteydessä nuoriin.

Nuorisovaltuusto

§ 16 Nuorisovaltuuston toimintaohje ja -sääntö

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/728/00.02.00/2023

Aiempi käsittely:

Nuorisovaltuusto 18.3.2023 § 4

Selostus asiasta

Palvelujohtajan ehdotus Nuorisovaltuusto merkitsee tiedoksi toimintaohjeen ja -säännön

Päätös Emilia Asikainen ehdotti, että Ydinryhmä (sihteerit, puheenjohtajat ja taustahenkilöt) valmistelee seuraavan kokoukseen esityksen päivitetystä toimintaohjeesta ja -säännöstä.

Nuorisovaltuusto 17.5.2023 § 16

Selostus asiasta Toimintasääntö on päivitetty vuoden 2022 aikana, jonka aluehallitus on hyväksynyt. Kokouksessa kuullaan esitys päivitetystä toimintaohjeesta.

Päivitetty toimintaohje esitellään kokouksessa ja liitetään pöytäkirjaan.

Palvelujohtajan ehdotus Nuorisovaltuusto hyväksyy päivitetyn toimintaohjeen.

Päätös **Muutos:**
5. Puheenjohtajan, varapuheenjohtajien sekä muiden luottamustehtävien valinta
"Nuorisovaltuustolla on edustuspaikat hyvinvointialueen Lapset, nuoret ja perheet lautakunnassa (varsinainen ja varajäsen) sekä Alueellisessa oppilashuoltoryhmässä (kaksi paikkaa perusasteelle, kaksi paikkaa toiselle asteelle). Edustajavalinnat näihin ryhmiin tehdään järjestäytymiskokouksen yhteydessä, mikäli edellisellä kaudella valittu edustaja ei jatka tehtävässään."

Päätettiin poistaa kohta "mikäli edellisellä kaudella valittu edustaja ei jatka tehtävässään." Näin muutkin nuorisovaltuuston jäsenet saavat mahdollisuuden hakea edustajaksi kyseisiin ryhmiin.

Nuorisovaltuusto

Lisäyksiä:

? Lisätään perehdytystä lautakuntien toiminnasta.

? 4. Matkakorvaukset, kokouspalkkio ja muut talous

? Lisätään laajemmin ohjeistusta korvauksiin ja palkkioihin liittyen.

Hyväksyttiin päivitetty toimintaohje lisäyksiin ja muutoksiin.

Päivitetty toimintaohje liitteenä.

Liitteet

Keski-Suomen Nuorisovaltuuston toimintaohje päivitetty 17.5.2023

NUORTEN
ÄÄNET ESIIN

KESKI-SUOMEN NUORISOVALTUUSTON TOIMINTAOHJE

KESKI-SUOMEN NUORISOVALTUUSTO

Keski-Suomen Nuorisovaltuusto on hyvinvointialueen ja maakuntaliiton yhteinen nuorten vaikuttajaryhmä, jonka tehtävänä on mm. tuoda nuorten mielipiteitä esille palveluiden kehittämisen ja päätöksenteon tueksi.

Tämä asiakirja on Keski-Suomen Nuorisovaltuuston sisäinen Toimintaohje. Otsikot ja kursivoitu teksti on ote Toimintasäännöstä, joka on hyväksytty aluehallituksessa.

Päivitetty 17.5.2023

SISÄLLYSLUETTELO

1. Keski-Suomen Nuorisovaltuuston jäsenten valinta
2. Toimikausi
3. Kokous- ja toimintakäytännöt
4. Matkakorvaukset, kokouspalkkio ja muut talous
5. Puheenjohtajan, varapuheenjohtajien sekä muiden luottamustehtävien valinta
6. Toimintasuunnitelman ja -kertomuksen laatiminen
7. Hyvinvointialueen nuorisovaltuusto
8. Yhteistyö maakunnan liiton kanssa ja edustukset ryhmissä
9. Yhteistyö kuntien nuorisovaltuustojen ja muiden nuorten vaikuttajaryhmien kanssa
10. Ohjaajaresurssi

1. Keski-Suomen Nuorisovaltuuston jäsenten valinta

Keski-Suomen nuorisovaltuustoon nimetään kaksi edustajaa jokaisesta Keski-Suomen kunnasta. Nuorisovaltuustossa on lisäksi kuusi (6) avointa paikkaa, jotka eivät ole kuntasidonnaisia. Haku avoimille paikoille toteutetaan vuosittain nuorisofoorumin yhteydessä, aluehallitus voi täydentää käyttämättä jääneet paikat.

Kunnan toisen jäsenen tulee olla kunnan nuorisovaltuuston tai vastaavan vaikuttajaryhmän edustaja, mutta toinen edustaja voi olla kuka tahansa kiinnostunut nuori. Kunta saa itse päättää, millä tavalla se edustajansa Keski-Suomen nuorisovaltuustoon valitsee. Edustajan suositeltava ikä on 13-20 vuotta, mutta edustajan on oltava alle 29 -vuotias.

Mikäli kunta ei ilmoita omaa edustajaansa määräaikaan mennessä ja avoimille paikoille hakijoissa on kyseisen kunnan (entisiä) asukkaita, ollaan hakijaan sekä kuntaa yhteydessä, voisiko hakija toimia kunnan edustajana.

Avoimille paikoille hakuaika määritellään vuosittain. **Hakuaika kauden 2023-2024 avoimille paikoille: 17.5.-4.8.2023.** Hakemukset osoitetaan kuluvan kauden Keski-Suomen Nuorisovaltuustolle, joka tekee esityksen Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitukselle.

2. Toimikausi

Keski-Suomen nuorisovaltuuston toimikausi on vuoden mittainen alkaen 15.9.

Mikäli jäsen haluaa erota kesken kauden, ilmoitetaan siitä kirjallisesti. Kunta voi nimetä uuden edustajan eronneen tilalle. Avoimelta paikalta eronneen paikka laitetaan avoimesti hakuun.

3. Kokous- ja toimintakäytännöt

Järjestäytymiskokouksessa käydään läpi Toimintaohje, jossa määritellään kokouskäytännöt sekä kauden toimintasuunnitelma.

Puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta sekä muista perehdytyksen yhteydessä tai järjestäytymiskokouksessa päätetyistä jäsenistä koostuva Ydinryhmä kokoaa asialistan, joka lähetetään kokouskutsun yhteydessä viimeistään viikko ennen kyseistä kokousta.

Kokouksissa valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Tarkastus tehdään viimeistään kaksi viikkoa kokouksen jälkeen. Pöytäkirjat ovat tarkastuksen jälkeen nähtävillä verkkosivuilla osoitteessa:

hyvaks.fi/hyvinvointialue/paatoksenteko/vaikuttamistoimielimet

4. Matkakorvaukset, kokouspalkkio ja muut talous

Nuorisovaltuuston kokouksiin ja seminaareihin ja iltakouluihin osallistumisesta aiheutuneet kustannukset ja palkkiot maksetaan aluehallituksen päättämällä tavalla.

Nuorisovaltuuston jäsenille maksetaan kokouspalkkio kokouksista, joka sisältää myös kokousaiheisiin perehtymisen ja tarpeen mukaisen valmistelun. Kokousaiheisiin perehtyminen toteutetaan etäyhteyksin kun esityslista on lähetetty.

5. Puheenjohtajan, varapuheenjohtajien sekä muiden luottamustehtävien valinta

Puheenjohtaja sekä varapuheenjohtaja valitaan suljetulla lip-puäänestyksellä järjestäytymiskokouksessa. Muut luottamus-tehtävät ja niihin henkilöiden valintatapa määritellään toimint-aoheussa, joka hyväksytään vuosittain järjestäytymiskokouksessa.

Kokousten sihteeri ja varasihteeri valitaan samaan aikaan puheen-johtajien kanssa järjestäytymiskokouksessa.

Nuorisovaltuustolla on edustuspaikat hyvinvointialueen Lapset, nuoret ja perheet lautakunnassa (varsinainen ja varajäsen), Asiakastytyväisyyden kehittäjäryhmässä (varsinainen ja varajäsen) sekä Alueellisessa oppilashuoltoryhmässä (kaksi paikkaa peru-sasteelle, kaksi paikkaa toiselle asteelle). Edustajavalinnat näihin ryhmiin tehdään järjestäytymiskokouksen yhteydessä.

Keski-Suomen nuorten Ilmastotiimiin valitaan edustaja nuorisoval-tuustosta tarpeen mukaan.

6. Toimintasuunnitelman ja -kertomuksen laatiminen

Jokaisen toimikauden alussa nuorisovaltuuston jäsenet laativat kaudelle toimintasuunnitelman, joka annetaan maakuntahallituk-selle ja aluehallitukselle tiedoksi.

Toimintasuunnitelma laaditaan perehdytyksen yhteydessä ja sitä päivitetään aina tarpeen mukaan.

7. Hyvinvointialueen nuorisovaltuusto

Keski-Suomen nuorisovaltuusto toimii lain hyvinvointialueista (611/2021) 32§ mukaisena hyvinvointialueen nuorisovaltuustona. Nuorisovaltuuston tehtävänä on vaikuttaa hyvinvointialueen suunnitteluun, päätöksentekoon ja seurantaan.

Nuorisovaltuusto osallistuu valmisteluun koskien hyvinvointialueen suunnitelmia ja toimenpiteitä vammaisten hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä nuorten tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi.

Nuorisovaltuusto arvioi vuosittain nuorten tarvitsemien sosiaali- ja terveystalvelujen riittävyttä ja laatua alueella. Nuorisovaltuusto seuraa nuorten tarvitsemien palveluiden tarvetta ja palveluiden kehitystä Keski- Suomen hyvinvointialueella.

Nuorisovaltuusto vaikuttaa aloittein, lausunnoin ja kannanotoin hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla nuorisovaltuusto arvioi olevan merkitystä nuorten ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta. Nuorisovaltuusto kehittää ja edistää osaltaan nuorten osallistumisen ja kuulemisen mahdollisuuksia hyvinvointialueella.

Nuorisovaltuuston tehtävät käydään läpi perehdytyksen yhteydessä ja käytännön toimet kirjataan mahdollisuuksien mukaan vuosittain toimintasuunnitelmaan. Tehtävän menestyksestä hoitamista varten tarvitaan runsaasti apua ja tukea hyvinvointialueen asiantuntijoilta sekä päättäjiltä, joten tiivis yhteistyö on välttämättömyys.

8. Yhteistyö maakunnan liiton kanssa ja edustukset ryhmissä.

Keski-Suomen nuorisovaltuusto on maakuntahallituksen nimeämä työryhmä. Nuorten vaikuttamista maakunnallisessa päätöksenteossa edistetään järjestämällä tapaamisia tarvittaessa tai vähintään kerran vuodessa maakuntahallituksen ja nuorisovaltuuston kesken.

Keski-Suomen nuorisovaltuustolla tai nuorisovaltuuston valtuuttamana muiden nuorten vaikuttajaryhmien edustajilla on mahdollisuus osallistua maakunnan liiton organisoimiin tai koollekutsumiin työryhmiin ja tilaisuuksiin erikseen sovitusti.

Nuorten ajatusten, mielipiteiden ja näkökulmien esiintuomisen edistämiseksi maakunnan liitto mahdollistaa omalta osaltaan esimerkiksi kansanedustajien ja maakunnallisen nuorisovaltuuston yhteistapaamisen sekä kansanedustajien osallistumisen vuosittaiseen maakunnalliseen Nuorisofoorumiin.

Maakunnan liiton ja nuorisovaltuuston yhteistoimintaa edistetään järjestämällä vähintään kerran vuodessa yhteistyötapaaminen Keski-Suomen liiton henkilöstön kanssa. Keski-Suomen nuorisovaltuusto osallistuu mahdollisuuksien mukaan Keski-Suomen maakuntavaltuuston kokouksiin.

Nuorisovaltuuston yhteistyö maakuntaliiton kanssa käydään läpi perehdytyksen yhteydessä ja käytännön toimet kirjataan vuosittain toimintasuunnitelmaan. Tehtävän menestyksestä hoitamista varten tarvitaan tukea maakuntaliiton asiantuntijoilta sekä päättäjiltä, ja tiivis yhteistyö on välttämättömyys.

9. Yhteistyö kuntien nuorisovaltuustojen ja muiden nuorten vaikuttajaryhmien kanssa

Keski-Suomen nuorisovaltuusto koostuu kuntien edustajista, jolla varmistetaan maakunnallinen kattavuus ja välitön yhteistyö.

Nuorisovaltuutettujen tehtävänä on tuoda terveisiä kuntien nuorisovaltuustosta sekä viedä viestit alueellisesta nuorisovaltuustosta oman kunnan nuorisovaltuustoon.

10. Ohjaajaresurssi

Hyvinvointialue resursoi ohjaajan/tukiaikuisen toimimaan nuorisovaltuuston tukena. Ohjaaja vastaa nuorisovaltuuston toiminnan käynnistymisestä ja nuorten ryhmäytymisestä sekä huolehtii, että nuorisovaltuutetut saavat riittävän perehdytyksen tehtävänsä ja että kokousaineistot julkaistaan hyvinvointialueen asianhallintajärjestelmässä.

Nuorisovaltuuston kokousten Keski-Suomen hyvinvointialueen esittelijänä toimii palvelujohtaja **Nina Peränen**. Keski-Suomen liiton esittelijänä toimii projektiasiantuntija **Enni Huotari**. Nuorisovaltuutettujen tukena toimii Nuorten Suomen nimetyt työntekijät, vastuussa **Carita Hännivirta**.

Nuorisovaltuutetuille järjestetään kauden alussa perehdytys ja ryhmäytyminen. Perehdytys sisältää mm tutustumisen nuorisovaltuuston kokouskäytänteisiin, infot palkkioista ja matkakorvauksista, hyvinvointialueen ja maakuntaliiton toiminnasta sekä työryhmien ja lautakuntien toiminnasta. **Kauden 2023-2024 jäsenten perehdytys 15.-16.9.2023.** Työryhmien, lautakuntien ja vastaavien edustajien perehtymistä tehtävänsä tuetaan erikseen.

NUORTEN SUOMI

SEURAA MEITÄ SOMESSA

@keskisuomenmanu
@nuortensuomi
@keskisuomi
@omaksfi
@hyvaks

@keskisuomenliit
@nuortensuomiry
@omaksfi
@hyvaks

@keskisuomenmanu
@nuortensuomi
@keskisuomenliitto
@omaksfi
@hyvaks

Keski-Suomen hyvinvointialue
Nuorten Suomi
Keski-Suomen liitto

Tärkeitä nettisivuja
keskisuomi.fi
hyvaks.fi
omaks.fi/nuorelle
nuortensuomi.fi

KESKI-SUOMEN LIITTO

KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE

Nuorisovaltuusto

**§ 17 Nuorisovaltuuston edustaja asiakastytyväisyyden
kehittäjäryhmään**

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1513/00.02.04/2023

Nuorisovaltuusto 17.5.2023 § 17

Selostus asiasta Hyvinvointialueen palveluiden asiakaslähtöisyyden kehittämistä varten on perustettu asiakaslähtöisyyden kehittämisryhmä, joka toivoo nuorisovaltuuston edustusta.

Työryhmä kokoontuu parin kuukauden välein.

Palvelujohtajan ehdotus Nuorisovaltuusto nimeää nuorisovaltuuston edustajan asiakastytyväisyyden kehittäjäryhmään.

Päätös Edustajaksi valittiin Valtteri Vääntinen ja varaedustajaksi Iida-Maija Bucht.

Nuorisovaltuusto

§ 18

Nuorisovaltuuston seuraavan kokouksen ajankohta

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1434/00.02.04/2023

Nuorisovaltuusto 17.5.2023 § 18

Selostus asiasta Kokouksessa sovitaan nuorisovaltuuston seuraavan kokouksen ajankohta.

**Palvelujohtajan
ehdotus** Nuorisovaltuuston seuraava kokous pidetään 15.8.2023.

Päätös Nuorisovaltuuston kokous päätettiin pitää tiistaina 15.8. klo 16.30 kokonaan etäyhteyksin.

Nuorisovaltuusto

§ 19

Muut asiat

Julkinen

Diaarinumero

Hyvaks/734/00.02.00/2023

Nuorisovaltuusto 17.5.2023 § 19

Selostus asiasta

Kokouksessa käydään läpi suunnitteilla olevat kokoukset ja tilaisuudet, joissa on tai toivotaan olevan nuorisovaltuuston edustus. Lisäksi päivitetään avoimien paikkojen hakuakataulua.

Maakunnallisen kulttuuriympäristöpalkinnon jakamiseen liittyvät päivämäärät

11.10. klo 14 alkaen Maakunnallisen kulttuuriympäristöryhmän kokous, jossa esitellään KY-palkintoehdokkaat. Tässä kokouksessa mukana Nuorisovaltuusto ja valtuusto tekisi esittelyn jälkeen valinnat palkinnon saajasta ja mahdollisista kunniakirjojen saajista esittelyn perusteella. Aineisto voidaan toimittaa etukäteen tiedoksi.

11.11. Kulttuurigaalassa palkinnon luovutustilaisuus, aikataulu avoin, mukaan palkintoa jakamaan Nuorisovaltuuston edustaja (pj?)
Ky-palkinnon saajan avoin haku ja ehdokkaiden ilmoittaminen olisi auki noin 11.8.-11.9. ja hausta aletaan tiedottaa kesäkuussa.

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta

Kokouksiin osallistuu nuorisovaltuuston edustaja Veera Kinnunen tai varaedustaja Meeri Nissinen.

Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä 23.5., 5.9.

Kokouksiin osallistuu nuorisovaltuuston edustajat Juliaana Karjalainen, Saara Toivonen, Anni Alakokko ja Valtteri Vääntinen.
<https://hyvaks.fi/hyvinvointialue/paatoksenteko/alueellinen-opiskeluhuollon-yhteistyoryhma>.

Osallistavaa opiskeluhuoltoa -teemainen Hyvinvointia!-päivä Jyväskylässä, Kilpisen koululla 26.5.

Hyvinvointia!-päivään on mahdollista osallistua kaikki kiinnostuneet. Tilaisuus on osa Nuorten Suomen Osallistavaa opiskeluhuoltoa -hanketta, jossa pilotoidaan eri menetelmiä kuten pelillisyyttä, yhteisöllistä teemapäivää ja Erätauko-keskusteluita oppilaiden osallisuuden lisäämiseksi yhteisölliseen opiskeluhuoltoon. Päivän sisältö suunnitellaan yhdessä koulun oppilaista

Nuorisovaltuusto

kootun opiskelijaryhmän kanssa. Alustava aikataulu klo 10-14, joka sisältää eri osioita.

Nuorisovaltuuston avoimien paikkojen hakuaikataulu

Nuorisovaltuusto päätti kokouksessaan 18.3.2023 avoimien paikkojen hakuaikataulusta siten, että avoimet paikat (6 kpl) ovat haussa 17.5.2023. Hakuaikataulua on tarpeen muuttaa niin, että hakuaika päättyy 4.8.2023. Tällä aikataululla myös vapaiden paikkojen edustajat pääsevät mukaan perehdytykseen ja ryhmäytymiseen 15.9. ja 16.9.2023.

Päätös

Kokouksessa käytiin läpi suunnitteilla olevat kokoukset ja tilaisuudet, joissa on tai toivotaan olevan nuorisovaltuuston edustus. Lisäksi päivitettiin avoimien paikkojen hakuaikataulua ehdotuksen mukaisesti.

Nuorisovaltuusto

§ 20 **Kokouksen päättäminen**

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/779/00.01.02/2023

Nuorisovaltuusto 17.5.2023 § 20

Selostus asiasta Kokouksen puheenjohtaja Emilia Asikainen päätti kokouksen.

Päätös Kokouksen puheenjohtaja Pessi Lemmetyinen päätti kokouksen klo 15.18.
